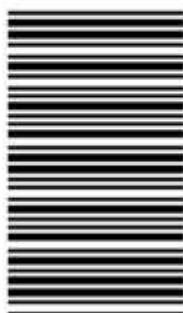

کد کنترل

515A

515

A

صبح جمعه
۹۷/۱۲/۳

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

سازمان سنجش آموزش کشور

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)»

آزمون ورودی دوره دکتری (نیمه‌تمیرگز) – سال ۱۳۹۸

رشته تاریخ – تاریخ ایران بعد از اسلام – کد (۲۱۲۲)

مدت پاسخ‌گویی: ۱۲۰ دقیقه	تعداد سؤال: ۹۰
--------------------------	----------------

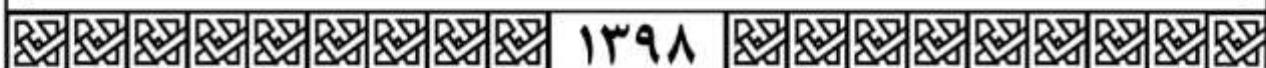
عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سوالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی: تاریخ ایران از آغاز ورود اسلام تا ابتدای قاجار – تاریخ ایران از قاجار تا انقلاب اسلامی – مباحث نظری و روش تحقیق و منبع‌شناسی تاریخ ایران	۹۰	۱	۹۰

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

این آزمون نمره منفي دارد.

حق جاپ، تکثیر و انتشار سوالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حلقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با مخالفین برای برقرار رفتار می‌شود.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول ذیل، بهمنزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

..... با شماره داوطلبی در جلسه این آزمون شرکت می‌نمایم.

امضا:

- ۱- کدام مورد در خصوص روابط تیمور با حکمرانان آل کرت نادرست است؟
- (۱) تیمور با قبول دعوت برخی از اعیان و اشراف هرات به آن حکومت یورش برد.
 - (۲) تیمور در یورش ملک معزالدین حسین فرمانروای کرت علیه الوس چفتای، به اطاعت او درآمد.
 - (۳) تیمور بلافضله پس از تصرف هرات با قتل غیاث الدین پیرعلی شاه، حکومت آل کرت را برانداخت.
 - (۴) تیمور با بهره‌گیری از جنگ قدرت در خاندان کرت پس از مرگ ملک معزالدین حسین، حکومت آل کرت را زیر سلطه خود گرفت.
- ۲- کدام مورد از موانع عمدی بر سر راه توسعه کشاورزی یزد در دوره حاکمیت سلجوقیان بود؟
- (۱) شن‌های روان
 - (۲) کمبود زمین کشاورزی و آب
 - (۳) غلبه چادرنشینی بر یک‌جانشینی و بی‌توجهی حاکمان بر امور کشاورزی
 - (۴) بهره‌کشی مالی سلجوقیان و ناتوانی اقتصاد کشاورزی اتابکان و آل کاکویه
- ۳- ملک دیوار برای توسعه کشاورزی منطقه راور کرمان، به کدام اقدام دست زد؟
- (۱) صدور دستور حفر قنات جهت آبیاری مزارع
 - (۲) خرید محصولات کشاورزی با قیمت مناسب
 - (۳) اخراج احشام چادرنشینان از اراضی زراعی روستائیان
 - (۴) کشت درختان در حومه منطقه جهت جلوگیری از پیشروی بیابان
- ۴- بر اساس فرامین دوره خوارزمشاهی منصب «معمار»، متصدی کدام امر بود؟
- (۱) راهسازی جهت ترقی تجارت
 - (۲) ساخت‌وساز بناها در دربار
 - (۳) ساخت‌وساز ابزارآلات جنگی
 - (۴) امور کشاورزی و آبیاری و مسافت‌سازی شهری
- ۵- در دوره ایلخانی، اصطلاح «فرق کردن» به کدام معنا بود؟
- (۱) انحصار حق استفاده از مراتع مناطقی که سپاه ایلخان از آن محور عبور می‌کرد.
 - (۲) تحدید زمین‌هایی که به چرای دام‌های خاصه دربار اختصاص یافته بود.
 - (۳) تحجیر مراتع منطقه‌ای جهت شکار ایلخان و شاهزادگان مغول
 - (۴) ممانعت موقتی از چرای مراتع خالصه جهت افزایش علوفه آن
- ۶- کدام مجموعه از اصطلاحات جدید مالیاتی در دوره مغلول وارد متون فارسی و عربی شد؟
- (۱) توزغو - تغار - حشر
 - (۲) جرگه - مقاطعه - تومان
 - (۳) قبچور - قلان - تمغا
 - (۴) آل تمغا - یارغو - تسعیر

- ۷ کدام عامل مانع سقوط حکومت سامانی توسط قراخانیان پس از تصرف بخارا در سال ۳۸۲ ق بود؟
- (۱) مقاومت و یورش‌های پی‌درپی ابوعلی سیمجر و فائق خاصه
 - (۲) مرگ نایهنهنگام بغراخان هارون فرمانروای قراخانی
 - (۳) یاری به موقع سبکتگین فرمانروای غزنه
 - (۴) بروز بیماری وبا در بخارا
- ۸ کدام ماده، جزء صلح‌نامه قطوان (سال ۳۸۶ ق) بین امیر نوح سامانی و ایلکخان قراخانی نبود؟
- (۱) تعیین قطوان به عنوان مرز دو دولت
 - (۲) تأیید استیلای فائق خاصه بر سمرقند توسط دو فرمانروا
 - (۳) ترک مخاصمه و بازگشت هر دو سپاه به مرزهای تعیین شده
 - (۴) پذیرش میانجی‌گری غزنیان در اختلافات بین دو دولت در امور فرارود
- ۹ کدام مورد در خصوص فرمانروایی حسن بن علی الاطروش حسینی از داعیان علوی طبرستان، نادرست است؟
- (۱) او توانست ناحیه گرگان و دیلم را از تصرف نیروهای سامانی آزاد کند.
 - (۲) مرگ او جنگ قدرت بر سر جانشینی را بین علویان برای مدت طولانی تشدید کرد.
 - (۳) آموزه‌های فقهی و شعایر دینی او با آموزه‌های پیشین تبلیغ شده توسط زیدیان در تعارض قرار داشت.
 - (۴) دین‌داری و عدالت او، پذیرش و مشروعیت گسترده‌ای در نزد حکمرانان محلی طبرستان و دیلم ایجاد کرد.
- ۱۰ کدام مورد، جزء مفاد نخستین توافق‌نامه تجاری کمپانی هند شرقی انگلیس و دولت صفوی در سال ۱۶۱۹ م نبود؟
- (۱) تأمین امنیت افراد کمپانی به عهده دولت ایران بوده و آن‌ها حق حمل سلاح گرم را نداشتند.
 - (۲) نمایندگان کمپانی مسئول تنبیه و مجازات مأموران خاطی انگلیس بدون ارجاع به مقامات محلی بودند.
 - (۳) هر نوع اختلاف مالی تجار انگلیس که کمتر از ۶۶ لیره بر طبق حقوق ایران با حضور نماینده انگلیس حل و فصل می‌شد.
 - (۴) تجار معمولی انگلیس نباید حقوق گمرکی امپراتوری عثمانی در حلب و استانبول می‌پرداختند.
- ۱۱ کدام دولت، مهم‌ترین واردکننده ادویه به ایران در دوره شاه عباس اول بود؟
- (۱) انگلیس
 - (۲) فرانسه
 - (۳) هلند
 - (۴) پرتغال
- ۱۲ اصطلاح «ناصوفی» در دوره صفوی به کدام معنا به کار می‌رفت؟
- (۱) صوفیانی که به صورت طفیلی زندگی می‌کردند.
 - (۲) به صوفیان خائن به شاه و دروغ‌گو اطلاق می‌شد.
 - (۳) صوفیانی که به آرمان و آیین صوفی پایبند نبودند.
 - (۴) افرادی که بدون اجازه مرشد کامل به لباس صوفیان درمی‌آمدند.
- ۱۳ کدام مورد در خصوص پزشکی (طب) در دوره صفوی، نادرست است؟
- (۱) پزشکان ایرانی زودتر از اروپاییان راه درمان سیاه‌سرفه مسری را دریافتند.
 - (۲) رساله‌های طبی الفاظ الادویه و طب داراشکوهی توسط پزشکان هندی مهاجر به‌نام شاه صفوی تدوین شد.
 - (۳) ژوف لابروس از نخستین دانش‌آموختگان طب ایرانی، تأثیر زیادی در انتقال اصطلاحات پزشکی فارسی به اروپا داشت.
 - (۴) جان فرایر طبیب کمپانی هند شرقی در نقدی غیرمنصفانه، پزشکی دوره صفوی را بهشت ناقص و ضعیف توصیف کرده است.

- ۱۴- حمله هلندی‌ها به قشم، در واکنش به کدام اقدام شاه صفی صفوی صورت گرفت؟
- (۱) لغو معافیت گمرکی هلندی‌ها
 - (۲) انفعال شاه صفی در تصرف بوشهر توسط انگلیسی‌ها
 - (۳) برتری یافتن تجار انگلیسی‌ها بر تجار هلندی توسط شاه
 - (۴) انعقاد قرارداد تجاری با فرانسوی‌ها با عوارض گمرکی کمتر
- ۱۵- کدام مورد از آثار فضل الله استرآبادی (رهبر فرقه حروفیه) نمی‌باشد؟
- (۱) جاودان کبیر
 - (۲) نومنامه
 - (۳) عرش‌نامه
 - (۴) محشرنامه
- ۱۶- «دیوان سیرت» نام دیگر کدام دیوان اداری در حکومت تیموریان بوده است؟
- (۱) مال و استیفاء
 - (۲) رسائل و انشاء
 - (۳) تواچی
 - (۴) عرض
- ۱۷- کدام مورد از پی‌آمدهای جنگ زاوه (۷۴۳ق) نیست؟
- (۱) تقویت همدلی میان جناح‌های مختلف حکومت سربداران
 - (۲) گسترش نفوذ معنوی تسنن تا صفحات غربی خراسان
 - (۳) حفظ برتری عناصر ترک و مغول در شرق خراسان
 - (۴) کاهش نفوذ مذهب تسنن در شرق خراسان
- ۱۸- کدام مورد از سیاست‌های جمعیتی امیر تیمور در خصوص فرارود است؟
- (۱) ایجاد محدودیت برای زاد و ولد اسیران ساکن فرارود
 - (۲) اجبار مردم ترک و مغول فرارود برای زاد و ولد بیشتر
 - (۳) پرداخت مساعده‌های مالی به خانواده‌هایی که تعداد جمعیت بیشتری داشتند.
 - (۴) ممنوعیت عبور از فرارود به سوی خراسان مگر با داشتن پروانه عبور از جیحون
- ۱۹- قیام المقنع در میان کدام گروه‌های اجتماعی، کمتر مورد استقبال قرار گرفت؟
- (۱) کوچروها
 - (۲) کشاورزان
 - (۳) پیشه‌وران
 - (۴) بازرگانان
- ۲۰- کدام گروه هسته اصلی نیروهای ابومسلم خراسانی را تشکیل می‌دادند؟
- (۱) اهل التقدم
 - (۲) اعراب جنوبی
 - (۳) اهل بیوتات
- ۲۱- پس از کدام واقعه، آزادخان افغان در سال ۱۱۶۶هـ. ق خود را «رسماً حکمران ایران» خواند؟
- (۱) نبرد سیلاخور و شکست کریم‌خان زند
 - (۲) تصرف قمشه به دست فتحعلی خان افشار
 - (۳) پیروزی بر محمدحسن خان قاجار در آذربایجان
 - (۴) تصرف اصفهان پس از ترک آنجا به دست کریم‌خان زند
- ۲۲- عقیده تعلیم که از طرف حسن صباح ارائه شد، کدام ویژگی را داشت؟
- (۱) محوریت تعلیم کتاب در میان پیروان خود
 - (۲) مرجعیت تعلیمی مستقل هر امام در زمان خود
 - (۳) عدم نیاز پیروان در رجوع به خرد در برابر تعلیم داعیان
 - (۴) ترجیح معلمان نزاری بر داعیان مستعلوی در امر دعوت

- ۲۳- وجه اسلامی حکومت ایلخانان پس از گروش غازان به اسلام در کدام بخش بیشتر تقویت یا بازنگری شد؟
 ۱) تأسیس و گسترش عمومی مدارس دینی
 ۲) قرائت خطبه جمعه و ضرب سکه
 ۳) تعظیم شعائر و عقاید اسلامی
 ۴) توجه به دیوان قضا و اوقاف
- ۲۴- کدام مورد، علت عدمه برقراری سیطره قراخانیان در فرارود بود؟
 ۱) اولویت مصالح اقتصاد تجاری در نزد شهریان آن حدود
 ۲) بحران مشروعیت سیاسی سامانیان و غزنویان در منطقه
 ۳) حمایت خلفای عباسی از ظهور کانون‌های رقیب در منطقه
 ۴) وجود مشاهیر های فرهنگی و اجتماعی مردم منطقه با آنان
- ۲۵- کدام مورد تغییر اساسی در جامعه زردشتی در سده ۳ ق بود که باعث از دست رفتن پایگاه‌های اقتصادی آنان شد؟
 ۱) غلبه نظام موالی گری
 ۲) کاهش شمار زردشتیان شهرنشین
 ۳) افزایش مهاجرت زردشتی‌ها از روستا به شهر
 ۴) سرعت گرفتن تغییرات دینی در جامعه زردشتی
- ۲۶- روند گرایش به گفتمان آخرت‌گرایانه و صوفیانه در دوره شاه عباس اول تحت تأثیر کدام عامل بود؟
 ۱) بروز هزینه‌های سنگین اصلاحات شاه عباس اول در جامعه
 ۲) رشد و ارتقاء ظرفیت‌های فکری جریان‌های صوفیانه
 ۳) فرسایش توان اقناع‌کنندگی مراجع فکر دینی
 ۴) رشد شهرها و طبقات توده‌ای شهری
- ۲۷- کدام وجه از اصلاحات غازان خان، در احیای شبکه آبیاری و اعتلای کشاورزی مؤثرتر بود؟
 ۱) کاهش عوارض و مالیات‌های بخش کشاورزی
 ۲) تقویت موقعیت بزرگان محلی مرکزیت‌گرا در حکومت
 ۳) الزام به سرمایه‌گذاری مقامات دیوان مرکزی در استخراج آبهای
 ۴) تخفیف مالیاتی برای مالکان بزرگ برای برنامه‌های احیاء اراضی بایر
- ۲۸- کدام مورد خالت ابن‌العلقمی در محاصره بغداد و قتل خلیفه‌المعتصم عباسی به‌دست هلاکو را اتهامی بیش ندانسته و به تبرئه او پرداخته است؟
 ۱) ابن طقطقی
 ۲) وصاف الحضره
 ۳) عطاملک جوینی
 ۴) رشید الدین فضل الله همدانی
- ۲۹- در سلطنت کدام دسته از فرمانروایان آق‌قوبونلو، مبارزه با قدرت‌گیری سیورغال‌داران از برنامه‌های اصلاحی نظام دیوانی محسوب می‌شد؟
 ۱) سلطان خلیل - الوند میرزا
 ۲) جهانگیر میرزا - مراد میرزا
 ۳) حسن پادشاه - رستم پادشاه
 ۴) یعقوب پادشاه - احمد بیگ
- ۳۰- اسپند میرزا حکمران قراقویونلوی بغداد، دارای کدام گرایش مذهبی بود؟
 ۱) برخلاف مذهب خاندانی، به مذهب سنت درآمد.
 ۲) در صدد ایجاد آیین نو با تقاطع از عناصر شیعی، سنتی و صوفی بود.
 ۳) تحت گرایش‌های غلو‌آمیز شیعی با مشعشعیان قرابت فکری پیدا کرد.
 ۴) پس از مناظره بین علمای شیعی و سنتی، به مذهب شیعه امامی درآمد.

- ۳۱ - کدام مورد از مهم‌ترین تردیدهای سیاسی تیمور در لشکرکشی علیه امپراتوری عثمانی بود؟

۱) اولویت حمله به هند، نگرانی از قیام‌های داخلی ایران

۲) نگرانی از تهدیدات اردوی زرین به‌ویژه در حمله به فرارود و فرقاز

۳) تردید در همراهی اروپاییان با سلطان عثمانی، افزایش احتمال عدم موفقیت در این نبرد

۴) فraigیری آوازه فتوح عثمانی در جهان اسلام، عدم تمایل به جنگ با سلطان غازی مشغول به نبرد در دارالحرب

- ۳۲ - کدام مورد بهانه اصلی حمله امیر تیمور به هند بود؟

۱) مطابق ادعای تیمور، حاکمان هند از درخواست او مبنی بر دادن خراج طفره می‌رفتند.

۲) تیمور اخباری دال بر اتحاد حکمرانان هند با هندوها بی‌پرست علیه مسلمانان دریافت کرده بود.

۳) مدعی بود که حاکمان مسلمان هند نسبت به پرستان، سخت‌گیری و شدت لازم را معمول نمی‌دارند.

۴) طبق ادعای تیمور، سرزمین هند از زمان غزنویان جزء سرزمین‌های اسلامی بوده و مجدداً باید به جهان اسلام برمنی گشت.

- ۳۳ - کدام مورد مهم‌ترین عوامل پیروزی‌های اولیه ابوسعید تیموری بر رقبایش در فرارود و تسلط بر آن منطقه بود؟

۱) کمک‌های ابوالخیرخان ازبک، حمایت دراویش و عالمان دین فرارود به خصوص عارف مشهور خواجه عبیدالله احرار

۲) کوچ دادن تعداد زیادی از خانواده‌های ترک خراسان به فرارود و جلب حمایت بازرگانان منطقه

۳) کمک‌های قراقویونلوها و حمایت همه جانبیه امیران ترکمن و مغول منطقه از او

۴) شجاعت و رشادت‌های شخصی‌اش، حمایت دیگر شاهزادگان تیموری فرارود

- ۳۴ - کدام مورد در خصوص «مجمع‌المرجو»، درست است؟

۱) نام جنگی است که در سال ۶۹۹ق بین غازان خان حاکم ایلخانی و الملک‌الناصر حاکم ممالیک اتفاق افتاد.

۲) نام کتابی است که در خصوص تاریخ عمومی جهان از هبوط آدم تا دوره غازان خان ایلخانی نوشته شده است.

۳) نام منطقه‌ای در فرارود است که مردم آنجا در سال ۶۳۰ق علیه خلل و ستم مغلان قیام کردند اما بهشت سرکوب شدند.

۴) عنوان یکی از مجالس علمی دانشمندان دوره مغول و ایلخانان است که بهدلیل جامعیت در علوم مختلف به آن داده شده است.

- ۳۵ - کدام مورد، نام دیگر کتاب «روضه اولی الالباب فی تواریخ الاکابر و الانساب» است و نویسنده آن کیست؟

۱) طبقات ناصری - منهاج سراج جوزجانی

۲) مجمع الانساب - محمدعلی شبانکارهای

۳) تاریخ بناتی - ابو سلیمان داود بناتی

۴) تاریخ وصف - عبدالله شیرازی

- ۳۶ - کدام مورد، هدف از تأسیس « مؤسسه وعظ و خطابه » بود؟

۱) هدایت و پرورش افکار جوانان و نوجوانان

۲) اصلاح دین و میدان دادن به دگراندیشان دینی

۳) رقابت با حوزه علمیه قم و ترویج ارزش‌های مذهبی نوین

۴) پرورش سخنرانانی که اندیشه‌ها و ارزش‌های مقبول رژیم را در جامعه ترویج کنند.

- ۳۷ - کدام متن، هسته مرکزی روایت رسمی حکومت پهلوی درباره کودتا ۱۲۹۹ش را شکل داده است؟

۱) من حکم می‌کنم

۲) بیانیه حقیقت

۳) مسبب واقعی کودتا

۴) وصیت‌نامه اردشیر ریپورتری

- ۳۸ - اصطلاح «متولی»، به کدام مقام سیاسی در مجلس شورای ملی اطلاق می‌شد؟

۱) رئیس مجلس

۲) رهبر فراکسیون

۳) رئیس کمیسیون‌های تخصصی

۴) رهبر شعبه پارلمانی احزاب

- ۳۹- در دوره قاجار کدام مورد، گروه‌ها و طبقات گوناگون اجتماعی را با یکدیگر متحده می‌کرد؟
- (۱) الگوهای ازدواج و مالکیت بر زمین
 - (۲) تلقی از هویت ملی و مفهوم سرزمین مادری
 - (۳) آموزه‌های سیاسی معطوف به خودآگاهی طبقاتی
 - (۴) منافع مشترک گروه‌های شهری و روستائی در مقابل گروه‌های کوچرو
- ۴۰- کدام عامل در گذار از تعلقات سنتی به تعلقات ملی در دوره قاجار مؤثر واقع شد؟
- (۱) ظهور جنبش‌های دینی و مذهبی جدید در جامعه
 - (۲) شکاف روبه افزایش بین عالمان دینی و شاهان قاجاری
 - (۳) فراغیری مباحث روش‌پژوهانه در باب دین‌شناسی و سیاست
 - (۴) اتخاذ فنون غربی جهت مؤثرتر کردن قدرت در سازمان‌های سیاسی قاجاری
- ۴۱- چرا اداره گمرکات ایران در دوره مظفری در نزد عامه مردم به عنوان بنگاهی روسی تلقی می‌شد؟
- (۱) باور به اینکه سیاست‌ها و تعرفه‌های گمرکی برگرفته از الگوهای رایج در روسیه بود.
 - (۲) به‌علت اینکه نوز بلژیکی تعرفه گمرکی جدید را در توافق با روس‌ها تعیین کرد.
 - (۳) به‌علت گرو بودن درآمد گمرک‌ها در ازاء استقراض‌های دولت از روسیه
 - (۴) به‌علت همکاری کارکنان روسی با بلژیکی‌ها در اداره گمرکات
- ۴۲- آقا محمدخان قاجار در حمله به قلعه شوشی (در سال ۱۲۱۱ ش.) کدام هدف جانبی را دنبال می‌کرد؟
- (۱) واداشتن خوانین تالش به اطاعت از خود
 - (۲) پاسخ به درخواست حمایت برخی از ملیک‌های ارمنی
 - (۳) نشان دادن سیاست برتری خود در قفقاز به فرستاده فرانسه در ایران
 - (۴) حمایت از ابراهیم خلیل خان جوانشیر در رقابت با حکمران قرباغ و نخجوان
- ۴۳- کدام عامل، تأثیر جدی در تمایل ارامنه قفقاز به سیاست روسیه در اوایل دوره قاجار نداشت؟
- (۱) آزار مذهبی عثمانی‌ها نسبت به جامعه مسیحی قفقاز
 - (۲) تمایل تعدادی از کشیش‌های کلیسا ارمنی در قفقاز به استقلال از کلیسا قسطنطینیه
 - (۳) تلاش رهبران مذهبی کلیسا ارتدوکس روسیه به قطع پیوند کلیسا قفقاز با کلیسا عثمانی
 - (۴) ضعف تدریجی کلیسا قسطنطینیه در رقابت با کلیسا قفقاز به دلیل عدم حمایت عثمانی‌ها از آن
- ۴۴- کدام مورد، واکنش روس‌ها نسبت به کودتا ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ بود؟
- (۱) به سبب گزارش‌های ضد و نقیض حزب توده، مدت‌ها در بلاتکلیفی بهسر می‌برد و از تأیید یا رد آن خودداری کرد.
 - (۲) بلافاصله کودتا را به‌رسمیت شناخته و روابط مودت‌آمیزی با فضل الله زاهدی نخست‌وزیر برقرار کرد.
 - (۳) کودتا را به‌دلیل مداخله آمریکا و انگلیس محکوم کرد، اما چندی بعد مواضع خود را تعدیل کرد.
 - (۴) برای تضمین فعالیت حزب توده در دولت بعدی، بی‌طرفی سیاسی اتخاذ کرد.
- ۴۵- با نظر محمدعلی همایون کاتوزیان، کارکرد پیمان بغداد چه بود؟
- (۱) همچون ناتو برای دفاع از حملات احتمالی شوروی ایجاد گردید.
 - (۲) یک پیمان نظامی منطقه‌ای برای دفاع از منافع آمریکا و اسرائیل بود.
 - (۳) برای جلوگیری از قدرت‌گیری کمونیست‌ها در داخل کشورهای عضو بود.
 - (۴) در صدد مهار و تحديد نفوذ دولت انقلابی و کمونیستی عبدالکریم قاسم در عراق و جلوگیری از نفوذ آن به همسایگان بود.

- ۴۶- دکتر محمد مصدق در ماجراهی درخواست امتیاز نفت شمال بهوسیله شوروی به کدام ابتکار دست زد؟

(۱) از طریق مجلس، دولت ایران را واداشت تا اتمام مذاکرات قوم با شوروی‌ها، مسئله امتیاز مسکوت بماند.

(۲) ظاهرات گسترده علیه نخستوزیر وقت ترتیب داد که در عقبنشیتی دولت از اعطای امتیاز موثر واقع شد.

(۳) پیشنهاد تصویب قانونی جهت ممانعت از اعطای هرگونه امتیاز به خارجیان بهوسیله دولت بدون تصویب مجلس

(۴) پیشنهاد داد ایران فراردادی با شوروی مبنی بر فروش نفت به آن دولت امضا کند، اما اکتشاف و تولید با سرمایه داخلی و وام خارجی انجام شود.

- ۴۷- کدام مورد، بیانگر سرنوشت حزب پان‌ایرانیست پس از کودتای ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲ است؟

(۱) تحت رهبری داریوش فروهر زندگی محافظه‌کارانه با تمایلات ملی‌گرایی را ادامه دادند.

(۲) به دو گرایش، جناح طرفدار مصدق و جبهه ملی و جناح طرفدار سلطنت با تمایلات فاشیستی تقسیم شد.

(۳) به سه جریان طرفدار آمریکا، طرفدار جبهه ملی و طرفدار نیروهای مذهبی تقسیم و پس از ماجراهی استقلال بحرین منحل گردید.

(۴) تحت رهبری محسن پژشکپور ضمن پایبندی بر تمایلات ملی‌گرایی افراطی، سیاست حمایت از آلمان را تا پایان حیات خود حفظ کرد.

- ۴۸- سیاست خرید و فروش انحصاری محصولات کشاورزی بهوسیله دولت رضاشاه کدام پیامد را بر اقتصاد کشاورزی داشت؟

(۱) دولت درآمد کسب شده از انحصار خرید را در تأسیس و تقویت زیرساخت‌های اقتصاد کشاورزی خرج می‌کرد.

(۲) دولت قیمت‌های محصولات کشاورزی را بر ضد منافع کشاورزان در پایین‌ترین حد ممکن نگه می‌داشت.

(۳) تحصیل مزاد بیشتر از کشاورزان و پسانداز اجباری جهت انباشت سرمایه کشاورزان بود.

(۴) تضمین خرید قطعی محصولات، به نوعی آینده کشاورزی و کشاورزان را بیمه می‌کرد.

- ۴۹- حزب توده، کدام موضع و رویکرد را نسبت به امام خمینی و انقلاب اسلامی اتخاذ کرد؟

(۱) تأییدگرایانه، به امید بهره‌برداری از ناتوانی آن‌ها در کسب قدرت در آینده بود.

(۲) عدم تأیید، بهدلیل پیوند انقلاب اسلامی با خرد بورژوازی نیروهای مذهبی و امپریالیسم.

(۳) سیاست افشاگرانه‌ای درخصوص مواضع غیرتوسعه‌ای و سنتی امام خمینی و انقلاب اسلامی دریش گرفتند.

(۴) آن‌ها بین امام خمینی (به عنوان نماینده جریان سنتی دینی) و انقلاب (به عنوان امری اصیل و ضد امپریالیستی) تفکیک قائل می‌شدند.

- ۵۰- کدام فرمانده ارشد دوره پهلوی در آستانه انقلاب اسلامی به «قصاب تهران»، معروف شد؟

(۱) عباس قربانی

(۲) نعمت‌الله نصیری

(۳) غلامعلی اویسی

(۴) فضل‌الله ازهاری

- ۵۱- محمد رضا شاه برای مهار انقلاب اسلامی، کدام اقدام را مورد توجه قرار نداد؟

(۱) ایجاد تغییرات در مدیریت سواک

(۲) ارائه لایحه برگزاری انتخابات آزاد مجلس شورای ملی

(۳) عدم ممانعت از مشارکت خانواده سلطنتی در معاملات تجاری با دولت

(۴) توقف برنامه مهار تورم و مبارزه با گران‌فروشی جهت جلب نظر بازاریان

- ۵۲- به کدام علل سیاست خارجی جیمی کارت رئیس جمهور آمریکا در ایجاد ثبات در حکومت پهلوی با شکست مواجه گردید؟
- (۱) تمرکز توجه آمریکا به اشغال افغانستان به وسیله شوروی‌ها و کم‌توجهی در حمایت از ایران
 - (۲) تحلیل درست از ضعف بنیادی کمونیسم و عدم نیاز به حمایت همه‌جانبه از حکومت ایران
 - (۳) امضای پیمان کمپ دیوید و عدم نیاز آمریکا به حمایت از یک دولت زاندارم در منطقه
 - (۴) وجود دو دستگی در عملکرد شورای امنیت ملی و وزارت امور خارجه آمریکا درباره ایران
- ۵۳- مخالفان حکومت محمد رضا شاه، کدام اقدام او را نماد تحمل ناپذیری رقابت سیاسی و انتقادناپذیری از رژیم تلقی می‌کنند؟
- (۱) تأسیس ساواک
 - (۲) تأسیس مجلس سنا
 - (۳) تأسیس حزب رستاخیز
 - (۴) اعمال نفوذ در انتخابات مجلس
- ۵۴- کدام عامل تبیین‌گر، نقش محوری و فزاینده دولت ایران به عنوان یک کارگزار توسعه اقتصادی نیست؟
- (۱) ضعف بخش خصوصی
 - (۲) پذیرش عمومی ایرانیان
 - (۳) وجود مقادیر عظیم درآمدهای نفتی
 - (۴) نفوذ استعماری روسیه و انگلیس در ایران
- ۵۵- برای اولین بار در کدام نهاد علمی دوره قاجار به آموزش علمی تاریخ توجه شد؟
- (۱) مدرسه علوم سیاسی
 - (۲) مدرسه عالی نظام
 - (۳) انجمن معارف
 - (۴) دارالفنون
- ۵۶- سرجان ملکم در نخستین سفر خود به ایران در سال ۱۲۱۵ هـ.ق. کدام امتیازات اقتصادی را از فتحعلی شاه دریافت کرد؟
- (۱) جلوگیری از ورود کالاهای فرانسوی به ایران
 - (۲) انحصار خرید ابریشم و فرش ایران به وسیله کمپانی هند شرقی
 - (۳) معافیت مالیاتی و گمرکی برای صادرات کالاهای مختص انگلستان به ایران
 - (۴) پرداخت مالیات و حقوق گمرکی به میزان ۵ درصد در مرزها فقط برای یکبار
- ۵۷- کدام مورد شرط بیسمارک برای انعقاد قرارداد با ایران در دوره ناصرالدین شاه بود؟
- (۱) ایجاد ارتش نوین متشكل از پنجاه هزار نیروی نظامی به دست ناصرالدین شاه
 - (۲) واگذاری امتیاز راه‌آهن سرخس، مشهد و کرمانشاه به آلمان
 - (۳) واگذاری امتیاز اکتشاف منابع نفت غرب ایران به آلمان
 - (۴) خرید کشتی جنگی و توب و تفنگ از آلمان
- ۵۸- بیشترین درآمد دولت قاجار در عصر ناصری بعد از مالیات‌های مستقیم، از کدام منبع مالی بود؟
- (۱) ضرابخانه
 - (۲) گمرکات
 - (۳) پست و تلگراف
 - (۴) معادن و ذخایر زیرزمینی
- ۵۹- کدام مورد در خصوص روزنامه‌های عصر مشروطه و روش و مشی آن‌ها، درست است؟
- (۱) روزنامه روح القدس به مدیریت سلطان العلمای خراسانی، مشی اعتدالی را دنبال می‌کرد.
 - (۲) روزنامه مساوات به قلم محمد رضا مساوات، از روزنامه‌های مهم عصر مشروطه و مشی اعتدالی داشت.
 - (۳) مجله صور اسرافیل به مدیریت علی اکبر دهخدا، از روزنامه‌های مهم عصر مشروطه و طرفدار آزادی و مشروطه خواهی بود.
 - (۴) روزنامه ایران‌نو به سردبیری محمدمأین رسول‌زاده، برای نخستین بار اصول مارکسیسم را مطرح و مطالبی درباره اصلاحات اجتماعی منعکس می‌کرد.

- ۶۰- کدام مورد موضوع سفارت میرزا عباس منشی به روسیه در دوره صدارت امیرکبیر را نشان می‌دهد؟
- (۱) درخواست از روس‌ها برای تنبیه ترکمانان آشوراده در خلیج گرگان
 - (۲) درخواست خروج نیروی دریائی روس‌ها از آشوراده بعد از مقابله و تنبیه ترکمانان آن منطقه
 - (۳) درخواست حق کشتیرانی در دریای خزر برای ایران جهت مقابله با تعرض‌های ترکمانان آشوراده
 - (۴) رفع اتهام تحریک ترکمانان آشوراده علیه روس‌ها از سوی ایران و شکایت از رفتار خارج از شئون دیپلماتیک نمایندگان دولت روسیه در ایران
- ۶۱- اندیشه‌های ایران‌گرایانه و دغدغه نجات کشور از تجزیه در ذهن آقا محمدخان قاجار، از کجا نشأت می‌گرفت؟
- (۱) حلقه مشاوران نزدیک آقا محمدخان
 - (۲) مجمع ادبیان مکتب بازگشت در اصفهان و شیراز
 - (۳) نظریه وحدت اسلامی مطرح شده در دوره نادر شاه
 - (۴) هراس از سلطه روس و انگلیس بر ایران و تکرار تجربه هند
- ۶۲- کدام مورد، مهم‌ترین اقدام مجلس شورای ملی اول مشروطه در باب زمین‌داری بود؟
- (۱) تصویب قانون نظام آبیاری
 - (۲) لغو روش اجاره‌داری اراضی
 - (۳) تصویب برنامه تقسیم اراضی خالصه
 - (۴) دستور ناصرالدین شاه در ابلاغ دستورالعمل نظم امور ایرانی (سال ۱۲۸۸ق)، چه پیامدی داشت؟
- ۶۳- کدام نزدیک کردن دستگاه صدارت به الگوی هیأت دولت ۲) تشکیل دارالشورای کبری و مجلس تحقیق نظام
- (۱) نزدیک روابط صدراعظم با دارالشورای کبری
 - (۲) تنفس شدن امور نظامی از امور دیوانی
 - (۳) اdagام میراث متصوفه در مذهب شیعی
 - (۴) تفوق اصولی‌ها و ارتقاء موقعیت مجتهدان
- ۶۴- فعالیت‌های آقا محمدباقر بهبهانی در آغاز سده ۱۳ق. چه تأثیری در وضعیت مذهب شیعه در ایران داشت؟
- (۱) جهت‌گیری مذهب شیعه به حوزه سیاست
 - (۲) برتری اخباریون و گسترش آن در بین عامه
 - (۳) روایت‌های شفاهی و نقل سینه به سینه و اشعار شاعران
 - (۴) به ادعای غلامحسین زرگری نژاد در کتاب «تاریخ ایران در دوره قاجاریه؛ عصر آقا محمدخان» سرچشمه اصلی شایعات مربوط به کور شدن مردم کرمان توسط آقامحمدخان کجا است؟
- ۶۵- کدام مورد علت اصلی پدیدآمدن نیروهای جنگی سرگردان از سقوط صفویه تا برآمدن قاجاریه بود؟
- (۱) سیاست‌های نظامی گری نادر شاه و درگیری ایلات با یکدیگر
 - (۲) سیاست صفویان در تغییر تبیول‌داران و تجزیه ایلات بزرگ
 - (۳) جایه‌جائی جمعیت، کوچ اجباری و سقوط کشاورزی
 - (۴) سیطره افغان‌ها و تغییر مناسبات زمین‌داری
- ۶۶- کدام شخصیت‌ها به عنوان سفيران دولت ایران در دوره مشروطه اول (۱۲۹۳هـ-ق) و دوم (سال ۱۳۲۶هـ-ق) عثمانی انجام وظیفه نموده‌اند؟
- (۱) میرزا حسن ارفع - میرزا ملکم خان
 - (۲) احتشام السلطنه - خان ملک ساسانی
 - (۳) میرزا محسن خان معین‌الملک - میرزا رضا ارفع
 - (۴) میرزا جعفرخان مشیرالدوله - میرزا حسین خان سپهسالار

- ۶۸- نویسنده اثر گرانسنسگ اهدانی به ناصرالدین شاه «تاریخ و جغرافیای وان (زبدة الواقعی)»، کدام دولتمرد است؟
 ۱) میرزا موسی خان طباطبائی انصاری
 ۲) میرزا محبعلی خان یکانی
 ۳) میرزا حسین فراهانی
 ۴) میرزا ملکم خان
- ۶۹- اعضای کدام گروه را محمد رضا شاه در سال ۱۳۴۲ به عنوان مشاور در «دفتر اقتصادی و اجتماعی» منصوب کرد؟
 ۱) کانون آسیا
 ۲) کانون ترقی
 ۳) انجمن دوستان
 ۴) جمعیت اتفاق و ترقی
- ۷۰- کدام مورد، اولین اقدام عملی دولت رضا شاه در تأمین نسبی آینده کارگران در سال ۱۳۰۹ ش بود؟
 ۱) تأسیس صندوق احتیاط
 ۲) تأسیس وزارت کار
 ۳) تصویب قانون کار
 ۴) تأسیس سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران
- ۷۱- کدام منبع به رغم نگارش در عصر تیموری، رویکرد انتقادی به عملکرد تیمور و تیموریان دارد؟
 ۱) ظفرنامه از نظام الدین شامي
 ۲) مجلل فصیحی از فصیح خوافی
 ۳) ظفرنامه تیموری از شرف الدین علی یزدی
 ۴) عجایب المقدور فی نوائب تیمور از ابن عربشاه
- ۷۲- کتاب «آغاز و انجام تاریخ»، از کدام صاحب‌نظر است؟
 ۱) فرانسیس فوکویاما
 ۲) کارل باسپرس
 ۳) دانیل لیتل
 ۴) برایان فی
- ۷۳- اثر «معنا در تاریخ»، از کیست؟
 ۱) کارل لوویت
 ۲) کارل اشمیت
 ۳) اریک فوگلین
 ۴) انکر اسمیت
- ۷۴- نظریه ساختاربندی، از سوی کدام اندیشمند ارائه شده است؟
 ۱) ویلفredo پارتو
 ۲) روبرت میخلز
 ۳) آنتونی گیدنز
 ۴) تالکوت پارسونز
- ۷۵- در کدام مکتب رسیدن به «کنه امر واقع» در مطالعات تاریخی، غیرممکن و ممتنع است؟
 ۱) وین
 ۲) فرانکفورت
 ۳) رمانیسم
 ۴) پوزیتیویسم
- ۷۶- کتاب «ساختن تاریخ»، از کیست؟
 ۱) مایک رازن
 ۲) کریس هارمن
 ۳) آنتونی گیدنز
 ۴) آنکس کالینیکوس
- ۷۷- با توجه به مندرجات کتاب «انحطاط مغرب زمین»، اشپنگلر را می‌توان از منتقلان کدام فرضیه دانست؟
 ۱) خطی
 ۲) تکامل
 ۳) دوری
 ۴) گذشته‌گرایی
- ۷۸- کدام مورد درخصوص «تبیین کارکردی»، درست است؟
 ۱) تبیینی قانون‌مند و تعمیمی با مدل فرآگیر از پدیده‌ها ارائه می‌دهد.
 ۲) علل و عوامل یک پدیده را مورد توجه قرار می‌دهد.
 ۳) رابطه میان بخش‌ها و کل‌ها را تبیین می‌کند.
 ۴) پدیده‌ها را براساس پیامدها تبیین می‌کند.
- ۷۹- نظریه توینی درباره حرکت تاریخ را می‌توان در کدام جریان اندیشه‌ای قرار داد؟
 ۱) خطی دینی
 ۲) دوری مدرن
 ۳) دوری قدیم
 ۴) خطی غیردینی
- ۸۰- نظریه «محرومیت نسبی» در تحلیل انقلاب‌ها و جنبش‌های اجتماعی از کیست؟
 ۱) ساموئل هانتینگتون
 ۲) چارلز تیلی
 ۳) بیتریم سوروکین
 ۴) رابت گر

- ۸۱- واضح نظریه بحران کدام اندیشمند است و در چه اثری آن را تبیین نموده است؟
- (۱) کرافورد برومکفرسون - زندگی و زمانه دموکراسی لیبرال
 - (۲) ادموند هوسرل - درآمدی بر پژوهش‌های منطقی
 - (۳) توماس اسپریگنر - فهم نظریه‌های سیاسی
 - (۴) کوئنتین اسکینر - بینش‌های علم سیاست
- ۸۲- کدام یک از فلاسفه تاریخ در خصوص هدف و مقصد غایبی نوع بشر، بیشتر به سوالات شبه مذهبی توجه نشان داده است؟
- (۱) توبینی
 - (۲) متسکیو
 - (۳) مارکس
 - (۴) کالینگوود
- ۸۳- در کدام کتاب تاریخ‌نگارانه که بعد از سقوط صفویه نوشته شده، جانبداری از صفویه و گرایش‌های ضد نادری دیده می‌شود؟
- (۱) تاریخ گیتی گشا - موسوی نامی
 - (۲) گلشن مراد - ابوالحسن غفاری کاشانی
 - (۳) مجمع التواریخ - میرزا محمد خلیل مرعشی
 - (۴) مجمل التواریخ - ابوالحسن بن محمد امین گلستانه
- ۸۴- کدام مورد در اندیشه و تفکر پست مدرن‌ها قرار نمی‌گیرد؟
- (۱) علاقه و ارزش‌های مورخ در تاریخ‌نگاری او تأثیر می‌گذارد.
 - (۲) عینیت تاریخی قابل دستیابی و امکان‌پذیر است.
 - (۳) عینیت و بی‌طرفی وهم و خیال است.
 - (۴) معرفت تاریخی امری است ممتنع.
- ۸۵- کدام مورد در خصوص «عتبة الکتبه»، درست است؟
- (۱) شامل مکاتبات و مراسلات دربار خلافت عباسی با آل یویه است.
 - (۲) در برگیرنده مجموعه مراسلات دیوانی مربوط به خوارزمشاهیان است.
 - (۳) منشات و مکتوبات اداری مربوط به دیوان سلطان سنجر سلجوقی است.
 - (۴) مجموعه دستورالعمل‌های نوشته شده برای دیوانیان و درباریان سلطان محمود غزنوی است.
- ۸۶- پایه‌گذار «تاریخ روان‌شناختی» که برای اولین بار روان‌شناسی را در پژوهش تاریخی به کار گرفت، که بود؟
- (۱) لوسین فور
 - (۲) مارک بلوخ
 - (۳) فرناند برودل
 - (۴) ادوارد پالمر تامپسون
- ۸۷- کدام مورخ توجه ویژه‌ای به عکس و فیلم به مثابه سند تاریخی دارد؟
- (۱) تئودور ویلیام دوری
 - (۲) ناتالی زمون دیویس
 - (۳) ژان فروسار
 - (۴) مارک فرو
- ۸۸- کدام مورد در خصوص تحول اجتماعی، درست است؟
- (۱) موجب تغییرات ساختاری می‌شود.
 - (۲) همان تغییر اجتماعی است.
 - (۳) در کوتاه‌مدت رخ می‌دهد.
- ۸۹- دو کانون اصلی جریان تاریخ‌نویسی در دوره تکوین یا دوران نخستین تاریخ‌نویسی در عصر صفوی، کدام است؟
- (۱) تبریز و هرات
 - (۲) قزوین و اردبیل
 - (۳) هرات و قزوین
 - (۴) تبریز و اصفهان
- ۹۰- کدام مورد براساس نظریه کثرتگائی روش شناختی، درست است؟
- (۱) روش‌های علوم طبیعی مبنای پژوهش در علوم اجتماعی هستند.
 - (۲) استفاده از همه روش‌های علوم طبیعی برای علوم اجتماعی مفید و راه‌گشا است.
 - (۳) مسئله‌های اجتماعی فقط با روش‌های خاص علوم اجتماعی می‌توانند تحلیل شوند.
 - (۴) استفاده از روش‌های مختلف علوم طبیعی در علوم اجتماعی و بر عکس علوم اجتماعی در علوم طبیعی به اقتضای موضوع پژوهش مجاز است.